

TIJDSCHRIFT
VAN HET
KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

15^e Jaargang

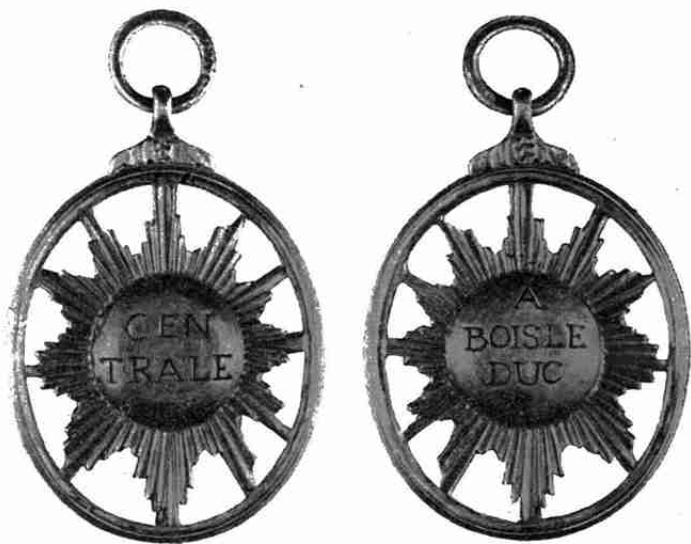
AMSTERDAM
JOHANNES MÜLLER

1907

Nog eenige Noord-Brabantsche Penningen.

1797 (?)

Draagteeken der Centrale te 's-Hertogenbosch.

In ovalen ring een uitgeslagen stralende zon, de stralen verguld, het lichaam bol met de gegraveerde opschriften aan de Vz.:

CEN
TRALE

aan de Kz.:

A
BOIS LE
DUC

Zilver, met oog aan klein ornament en ring,
hoog 51, breed 44 m.M. Mijne verz.

Volgens gevoelen van den Heer J. A. C. HEZENMANS, archivaris der gemeente 's-Hertogenbosch, gedeeld door den Onder-Direkteur van het Kon. Penning-Kabinet, A. O. VAN KERKWIJK, is dit een draagteeken van de leden der centrale vergadering, die in 1797 optrad om eene nieuwe nationale vergadering te kiezen, in plaats van de toen te 's-Gravenhage zitting hebbende, welke laatste bij publikatie van 17 Januari 1797 de bijeenkomsten der centrale verbood als ongeoorloofd en in strijd met de konstitutie.

1811—1813.

Postplaat van de Kruisstraat (gemeente Hoeven).

De fransche adelaar, geplaatst onder een keizerskroon; daaronder cartouche, waarop: N°. 2.

Ter zijden twee linten, waarop:

POSTE DE KRUYSTRAETE

Holle koperen, aan de Vz. verzilverde, ovale
plaat, hoog 73, breed 63 m.M. Mijne verz.

Deze plaat werd tijdens de inlijving van ons vaderland bij het keizerrijk Frankrijk gedragen door de fransche postbeambten van de paardenposterij op den Keizersweg van Parijs over Antwerpen naar Amsterdam.

1887.

Penning der bedevaart van Oirschot
naar Kevelaar.

In een kompartiment van vier bogen, op een met gothisch ruitwerk versierden grond, het beeld van O. L. V. van Kevelaar. Op een langs de vier bogen loopenden spreukband, het opschrift:

BEDAART VAN OIRSCHOT NAAR O. L. V.
VAN KEVELAAR A^o. Dⁱ. 1887

Hoog 44, breed 38 m.M., met oog en ring.
Mijne Verz.

De penning is ontworpen door den architect L. C. HEZENMANS te 's-Hertogenbosch, de stempels zijn gesneden door M. VERMEIRE te Antwerpen; de ondergeteekende liet in 1907 op de bestaande stempels bij de firma C. J. BEGEER te Utrecht 2 ex. in zilver en 6 in brons slaan.

Onbekend in welke metalen de penning oorspronkelijk is geslagen.

Z. J.

Draagteeken van de broederschap van O. L. V. van 's-Hertogenbosch.

Twaalfpuntige ster, gedekt door een opengewerkte, rood gevoerde kroon; door de zeven bovenste punten slingert zich een lint, met het gegraveerde opschrift: ECCE MATER TUA (zie uw Moeder).

In het midden een rond medaillon, waarin binnen 12 bogen door een binnenrand, met 2×3 roosjes versierd, een ovaal wordt gevormd, op blauwen grond het beeld van O. L. V. van 's-Hertogenbosch dragende.

Zilver verguld, hoog 60, breed 43 m.M. Mijne verzameling.

Dit ordeteeken moet op verbeurte van boete worden gedragen bij processien door proosten en broeders aan een purper, door kandidaten aan een wit zijden lint. De plebaan van St. Jan is directeur der broederschap en vormt met 12 leden het bestuur.

Het tegenwoordige reglement werd „tot meerdere bloei der reeds lang in de Kathedrale Kerk bestaande Broederschap van O. L. V. van den Bosch”, den 8 Oktober 1881 door den bisschop A. GODSCHALK goedgekeurd en bekrachtigd.

Het doel der broederschap schijnt alleen te bestaan in het bijwonen der processie en de vaan der broederschap te volgen, zoo dikwijls deze plechtig in processie wordt rondgedragen (Art. 5).

± 1875.

Draagteeken van de broederschap de „Eerewacht van het allerheiligst Sakrament in de Kathedrale kerk te 's-Hertogenbosch.”

In drie bogen, gescheiden door drie met gesti-

liseerde leliën prijken de schildjes, op een met gothisch ruitwerk versierden vergulden grond, omgeven door negen bogen, het Lam Gods met zegevaan op den schouder en een miskelk tusschen de pooten, staande op een gesloten boek.

Omschrift op de bogen:

ECCE AGNUS DEI (zie het lam Gods).

Zilver, achter verguld, hol, met aangesoldeerden vergulden haak, 35 m.M. Mijne verzameling.

Vervaardigd omstreeks 20 jaar geleden naar een teekening van den architect L. C. HEZENMANS te 's-Hertogenbosch.

Volgens mededeeling van den sekretaris der broederschap is het doel der eerewacht: „de bevordering van de vereering van onzen Heer JEZUS CHRISTUS in Zijn aanbiddelijk Sacrament”.

1840—± 1871.

Draagteeken der Congregatie van het
Meisjespensionaat te Oss.

I. Hart aan de Vz. gebombeerd, aan de Kz. glad.
Vz. Beeld van de Maagd MARIA met stralende vingers, daaronder 1830.

Omschrift:

MARIE CONCUE SANS PECHE PRIEZ POUR NOUS
QUI AVONS RECOURS A VOUS

Alles geslagen.

Kz. In een kartelrand ingeslagen:

CONGREGATION.

PENSIONNAT

OSS.

*

Zilver, met oog en ring, hoog 32, breed 29 m.M.
Mijne verz.

II. Hart aan weerszijden gebombeerd.

Vz. Beeld van de maagd MARIA met stralende vingers, (geslagen).

Kz. Gegraveerd:

Congregation.

Pensionnat.

Oss.

Zilver. met oog, hoog 23, breed 21 m.M. Mijne verz.

Het meisjespensionaat, opgericht door de zusters van O. L. V. Moeder van Barmhartigheid van Tilburg, die zich 10 December 1839 te Oss vestigden, werd kort na de vestiging geopend. Het werd voor omstreeks 35 jaren gesloten en de zusters daarna bestemd voor de verpleging van weesjes en ouden van dagen.

Sedert een 10-tal jaren is het echter weder pensionaat, tevens gesticht voor verpleging van oude mannen en vrouwen.

Op bijna alle R. C. meisjespensionaten bestaat eene kongregatie — eene vereeniging van jonge meisjes, welke zich ten doel stelt de vereering van O. L. V. op bijzondere wijze in bijeenkomsten in de kerk onder leiding van een priester, door bidden en zingen; zij dragen op die bijeenkomsten deze en dergelijke draagteekens als bewijs van lidmaatschap. Mededeeling van den Heer H. VAN DEN ELZEN, brouwer en wethouder te Oss.

Prijspenningen der Teekenakademie te Breda.

(Alle graveerd.)

I. Vz. In versierden rand het aan een strik opgehangen wapen van Breda, waarboven in boog:

UITVERDIENSTE

Kz. In rand: *2de Classe*

Tweede Prijs

der

Teeken Accademie

te

Breda

1801

Zilver, met oog, 35 m.M.

II. Vz. In versierden rand het aan een koord
opgehangen wapen van Breda, waarboven in boog:

DOOR STANDVASTIGHEIT

Kz. In rand:

*2de Prijs 2de Classe
der*

*Teeken Academie
te Breda*

18 $\frac{3}{28}$ 02

Zilver, met oog en ring, 40 m.M.

III. Vz. Binnen een dubbelen cirkel:

Het

*Gemeente Bestuur
van Breda*

aan

W. Verlegh

Kz. Binnen een dubbelen cirkel:

2de Classe

1ste Prijs der

Teeken-Academie

1807

Zilver, met oog en ring, 52 m.M.

IV. Vz. In verdiept veld:

Het

*Steedelijk bestuur
van*

Breda

aan

J. van Hooijdonk

1826

Kz. In verdiept veld:

*Tweede
Prijs
der tweede Klasse
Van
Teekenkunst*

Zilver, met oog, 37 m.M. *Bijdragen*, n°. 434-
V. Vz. In verdiept veld:

HET
STEDELYK BESTUUR
VAN BREDA
AAN P. SCHOENMAKERS
1827

Kz. In verdiept veld:

EERSTE PRIJS
DERTWEEDEKLASSE
VAN
HANDTEEKENKUNST

Zilver, met oog en ring, 37 m.M.
VI. Vz. In verdiept veld:

*Het
Stedelijk Bestuur
van Breda
aan
Chs. Beens
1828*

Kz. In verdiept veld:

TEEKENKUNDE
*Eerste Prijs
der
Sesde Klasse*

Zilver, met oog, 23 m.M.

Bijdragen n°. 439.

VII. In verdiept veld:

Het
Stedelijk Bestuur
der
Stad Breda
aan
Charles Beens
1833

Kz. In verdiept veld:

HANDTEEKENKUNDE
Tweede Prijs
der
Eerste Klasse

Zilver, met oog en ring, 36 m.M. *Bijdragen*
n°. 444.

Alle in mijne verzameling.

De penningen werden gedragen aan half wit,
half rood lint, de kleuren van Breda. N^{os}. I, II,
III en V in te voegen in *Bijdragen* n°. 409^a, 409^b,
415*, 435*.

No. 94, (pag. 307) van den Inventaris van 't Archief van Breda:
Maandag 2 Dec. 1799,

.... Eerstelijk ter voldoening aan het appointement commissoriaal van den
18 Nov. 11. op de requeste van M. V. D. SLUIJZE, LOUIS DE LARRIVIERE, 1)
J. H. FREDERIKS en A. H. VAN STRATEN, houdende verzoek tot het op-
richten eener teekenacademie alhier, waarop gedelebereerd zijnde, is goed-
gevonden en verstaan, der supplianten verzoek te accordeeren.

Genoemde heeren zijn de eerste directeuren geweest en twee commissarissen

1) Later DE LA RIVIÈRE geschreven.

uit het comité van algemeen welzijn en finantie werden benoemd tot het houden van oppertoezicht.

Tot het houden der academie werd aangewezen de gewezen rectorkamer in de Latijnsche School in de Nieuwstraat.

Krachtens een besluit van 25 Oct. 1804, verliet de Academie de Latijnsche school en huurde de magistraat een geschikt lokaal voor *f*100.— per jaar. (102—309.)

In de stads rekening over 1803 staat vermeld, dat aan J. DAVION *f*30 — werd betaald voor 8 eere-penningen voor de Teekenacademie. Een volgend jaar *f*25.— voor 7 penningen. (Niet altijd staan er uitgaven voor zulke penningen in de rekening vermeld.)

In 1807 zeven penningen voor *f*27.—, 16 st

Of de Academie is opgeheven en waardoor, heb ik nog niet kunnen nagaan; dat moet in het nieuw-archief gezocht worden. Ik vermoed echter, dat deze Academie is overgegaan in de teekenschool, welke thans nog bestaat. (Mededeeling van Dr. J. F. CORSTENS, gemeente-archivaris van Breda)

Hintham, Januari 1907.

M. A. SNOECK.